

KAKAÓ

Nem láttam meghalni Dét. Hajnali hatkor telefonáltak. Aznap kellett átállítani az órát. Az ilyesmit nőkre hagyják, mert azt hiszik, kíméletesebbek. Nem török le az óra tekerőjét. A szokásos bevezető után rövidke szünet. Aztán már nem is kell mondani semmit. A legjobb, ha zavarodottnak mutatja magát az ember: mint mikor térdepelnem kellett a buszvégállomáson. Kétszer ugyanaz a kérdés, háromszor ugyanaz a köszönöm, mintha vaknak mondanám, hogy viszlát. Mióta az eszemet tudom, Dé haláláról ábrándozom, a telefonálás mégsem volt a pakliban.

Csöngetni kellett egy tejüveg ajtón, aztán várni, hogy kinyissák. A legközelebbi hozzátartozó vagyok, Dé fia. Belemondtam a mikrofonba. Más is várakozott a halottja papírjaira, föl-alá járkált. Levette a zakóját, kiesett belőle egy spenótzöld gomb. Mint a hátról támadó kutyák szeme csillogott, hagyta elgurulni. Én csak néztem a tejüveg mögött mozgó árnyakat. Zöld és fehér pacák vonultak jobbra-balra, mint eddig is. Hordágyat toltak üresen, az már a görgők hangjából tudható. Olyan lehet ez a munka, mint az enyém: kívülről azt hiszik, nehéz. De megterhelőbb tisztába tenni valakit, mint újraéleszteni. Csak a nővérnek adtam halapénzt, bonbonos dobozba rejtve. Szép volt az a nővér. Az anyám halottas ágya fölött nézegettem, milyen elgyötört, milyen kipihenhetetlenül fáradt. Vágytam rá. De akkor még nem tudtam, hogy az ágy halottas ágy. A nővérnek copfja volt. Nem magyarázta el senki sem, mi a különbség kóma és alvás között.

Engem szólítottak először. Kinyílt az ajtó. Voltaképp semmi sem nehéz. Nekem már nagyon sokszor halt meg az anyám. Az emberek képtelenek megérteni, mit jelent olyasmire vágyani, ami rossz. Gördülékenyen ment a dolog. Listába szedték Dé tárgyait, beletömködték két nejlonzacskóba a holmit. Öntapadó matricát ragasztottak a zacskókra. Csúnya volt minden. Ahogy az úrlapot kitöltötték, ahogy megneveztek bizonyos tárgyakat. De az nem baj, ha valami csúnya. Miért volna baj. Megnyugtató, hogy egyáltalán léteznek úrlapok. A titkárnő megmutatta, mit hol írjak alá. A papírokon egy óra eltéréssel adták meg a halál időpontját, a telefonban mást mondtak reggel. Ilyenkor a nemzetközi vonatok hatvan percig vesztegelnek valamelyik állomáson. Meg kellett volna kérdeznem, a kórházban mikor állították át az órát, de a copfos nővérnek szabadnapja volt. Aki születetten fáradt, nem a nyugalmit keresi, hanem ürügyet ehhez a fáradtságához.

Követtem a titkárnőt a patológiára. Azt mondta, szép időnk van, mert sütött a nap. A kórház asztalosműhelyében bekapcsoltak egy fűrészgépet. Nyitva volt az ajtó, beláttam. Az asztalosok bokáig gázoltak a faforgácsban. Szeretem, ha egy foglalkozásnak szaga van. Szép időnk van, szólt a rádió. A szép napok a rosszak közé ékelődnek. Itt korporsókat biztos nem gyalulnak. Jó, ha munka közben fütyörészni lehet, és a lélegzetvételt hűti a száját.

Dé zacskója kidülledt a bögre fülétől. Egy másik zacskóban Dé fölöslegessé vált gyógyszerai voltak. A vállamon Dé retikülje lógott, az alkaromon a kabátja. Elszakadt az egyik szatyor, és a hónom alatt vittem. Erős vagyok, ezen magam is csodálkozom. A nagycsarnok alagsorába járok heti négyszer halat tisztítani, ahhoz erő kell. A halak gyengék, de mi nem a hallal küzdünk, hanem a bárdal, a lefolyóval. Azt hiszik, nehéz vagy csúnya, amit csinálok, pedig nincs abban semmi különös. A véres csempét csak este mossuk le slaggal. Dé azt szerette volna, ha pingpongbajnok leszek. Sosem mondta, mire vágyik, csak szidta, amire nem. Fekete cérnasapkában dolgozom, hogy ne legyen a hajam vé-

res. A többiek fehérben. Dé azt hitte, az első bárdcsapás a legnehezebb, mikor még ép és sértetlen a halfej. Van, hogy emberek leskelődnek a kiszolgálópult mögött, és haragsznak, ha mosolyogni látnak. Pedig az orvosnő sem sírt, mikor hajnalban telefonált. Köztünk is akad, aki füttyöreszik.

A patológián papírokat tettek elé. A halál időpontja hajnali egy óra negyvenöt. Fizetnem kellett a hűtési költségekért meg a lefűzhető fóliáért, amibe a boncolási jegyzőkönyvet rakták. A kórboncnok is szereti a munkáját. Azt mondta, Dé szíve rugalmatlan volt. Ahogy az iskolában tanítják, bele nyomta a hüvelykujját a szívizomba, és alig észlelt ellenállást. Ami elhalt, elszíneződött. Nézttem a kórboncnokot, aki Dé szívét fogta. Az irodával szomszédos szobában valaki dohányzott. A nővérek kávéznak, miután valaki meghal, az orvosok nevetni szoktak egy ajtó mögött. A kórboncnok azért szomorú, mert az új hűtőházat szakszerűtlenül építették át, én pedig mert gyakran eltömődik a halbontó lefolyója. Ha az ember belül van valamin, a rossz jobb, a jó viszont kicsit rosszabbnak látszik. A kórboncnok higgadt embernek tűnt, és rendezettnak, mint a szakálla. Azt mondta, hozzak hálóinget Dének. De hát Dé világéletében szakadt pólókban aludt, és szerette, ha a férfiak szakállát pörköltszafa színezi.

Otthon kipakoltam a szatyrokat. A fertőtlenítőszag egy foglalkozás szaga, nem Déé vagy a halalé. A nővér szaga. Ha senkit nem kellene tisztába tennie, ugyanilyen rossz volna a kedve. Régebben sós vízzel próbáltam lemarni a kezemről a halszagot, mindhiába. Ha kérdezték, tapintatból így fogalmaztam: haltisztító vagyok, nem pedig hentes. Az emberek nem a halottaktól vagy az élőkől félnek, hanem az átváltozástól. Dé azt mondta, örül, ha a saját halálát megéri. Volt humora. Egyszer meglesett a halsoron, munka közben. Megpróbált elbújni a tolongásban, a kiszolgálópult túloldalán. Nem mutattam, hogy látom. Kíváncsi volt, hogyan bánok a bárdal. Izgulni kezdtem, mint gyerekkoromban, ha a versenyemre jött ki. Mindig veszítettem, ha ott ült a lelátón. Túl erősen akarta, hogy nyerjek, mert elhagyta az apám.

Balázs Anna

A D'OBZSE

veszedelmes, képzelt este volt
a kulcsom is túl jól illett a zárba
és megtanultunk mindent hajnalig
de nem tudok még mindig szót a lázra
az égre sem, és főleg nem szemedre
pedig milyen hasonlóak voltak
éjjel még a halványan világos
léggömbökről azt hittem hogy holdak

és így repült el minden éj azóta
mint egy álom lettek fényes esték
máskor is, és várhattunk a hóra
így a mítoszt lassan elfeledték
helyette jöttek szőke légiósok
és franciául adtak szót a szánkba
neved helyett már néha névmást mondok
évek múlnak s nem térünk a tárgyra

AZTÁN

én majd tovább a metrókat nézem
egész éjjel amíg az állomást felmosó pasi
az utcára fel nem rángat
hát nézzed te lőkött ribanc
már a mozgólépcsők is megálltak
aztán cigivel kínál a tüzet kezébe rejti
ez jár nekem amiért soha
nem tudtam az otthonod lenni
ez jár nekem a napjaid most
visszahullnak rám sorba
templomok utáni csendességgel
suttogom el hogy holnap
holnaptól én iszom abszintot a bordó
kárpittal borított kocsmákban
várok ameddig felszáradnak
a könnyeim mind a kék lángban
ma éjjel pink floyd a ferenciek terén
aludnom kell már nem tudni
ha járnak a metrók, ezzel a számmal
az árpád hídig lehet eljutni

SZOCREÁL

forog felettünk a vasbeton nyár
kabátban állsz az erkélyen
felőled száll a füst a párkányon
szobákból nyíló szobákban várom
minden, mit mondhatnék, itt érjen
hogyan az ég kék volt, és olvastam egy verset
a padlóján, az ésében –

magas házunkban egy sötét emelet.
órákig állok az ablaknál
belépsz, a falak tükrözik a tereket
régén az esőt nézem már, s nevémet
mondod. az idő köztünk áll
a konyha padlóján három napja
széttört poharam darabjaiban
braque majd négyzetekből összerakja
napunkat a márvány dél küszöbén

Dé azt szerette volna, ha rögtön a mérkőzést nyerem meg, nemcsak a labdamentet. Pedig a mérkőzés labdamentekből áll, a labdamentek ívekből, az ívek pontokkal határolt szakaszokból. Az edzőm szerint minden ív kört alkot, ha elég hosszú. Kívül kerültem a játékon, ha Dé jelen volt. Kihullottam egy lyukon. Az sem segített, ha Dét a lelátó hátsó sorába küldtem, és már a bemelegítéskor intettem neki, hogy hátrébb. Nem szép mozdulat. Miután a halpiacra kerültem, tudtam, hogy Dé csalódott. Véres volt a kötényem, mint mindenkinek. Nem mertem igazán magasra emelni a bárdot, ezért rossz helyen találtam el a harcsafejet. Mégsem inthettem Dének, hogy hátrébb. Több vér fröccsent a csempére, mint szokásos, a kollégáim többet fütyörésztek. Ha Dé nézett, bármiből kihullottam egy lyukon. Eldugult a lefolyó. Minden foglalkozásnak megvan a maga vesződése. Nem ismétlődik: meg se szűnik.

Ruhát kerestem Dének. Hamvasztást akart. Régebben úgy szólítottam, hogy Édesanya,

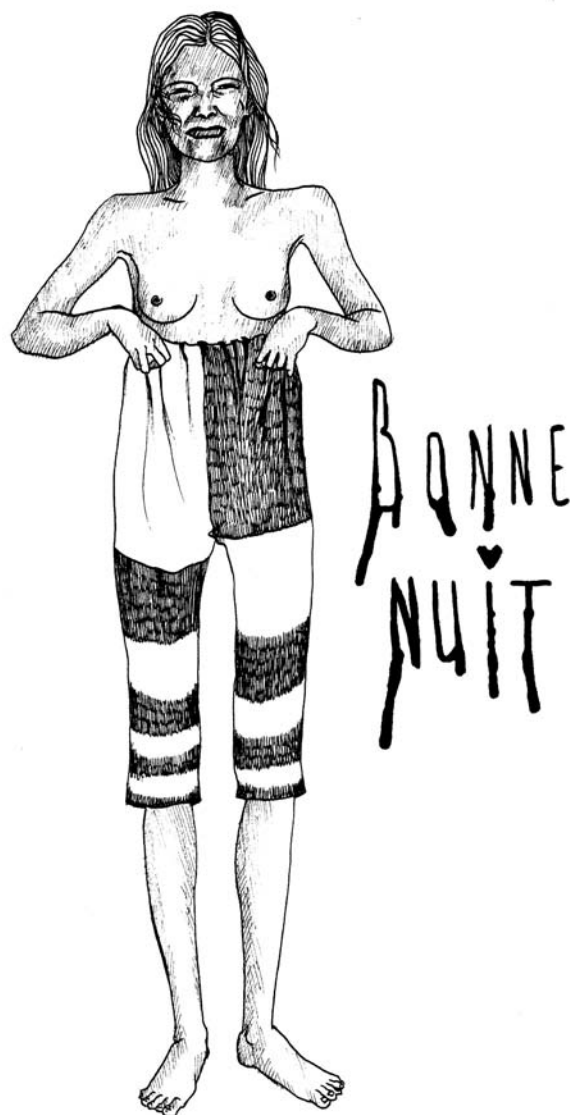
de egyszerre szégyellni kezdtem azt a sok magánhangzót. Mintha meztelenül kellett volna végigrohannom emberek sorfala közt. Már nem tudom, mikor kezdtem elhagyogatni a szótagokat. Desnya, Des, Dé. Kérdezni se akartam tőle semmit, jobb szerettem inkább válaszolni. Kinyitottam a szekrénye ajtaját, amiben fordítva járt a kulcs. Mikor nyitod, azt hinnéd, zárod. Hús évvel ezelőtt vásárolt ruhák lógtak a fogason. Az eredeti kölni kölni, a por és a pozdorja illata most felszabadultak, mint a Dé nevéből kihagyott magánhangzók. Nem sírtam. Van arra képességem, hogy ami igazán ijesztő, arra már az ijedség előtt se gondoljak. Nem képzeltem el, milyen egy égő emberi test, vagy hogy mi lehet az eszméletvesztés határán. Az egyik kórházban töltött napon Dé ébredezni kezdett. A nővér a mellkasára tette a tenyerét, és odaintett. Az ágyrácsot leeresztette, a matracot pedig olyan magasra állította, mintha oltar volna. Dé szemöldöke alatt hámlott a bőr. Az egyik csövet a foghíján keresztül vezették a szájüregbe. A szemöldökéről még mondanom kellene valamit. Dé füléhez hajoltam. A nővér azt tanácsolta, hangosan beszéljek, hátha Dé felébred. Nem szokásom kórházban hangoskodni, súgtam, amit súgtam. Az átváltozástól nemcsak a vásárlók félnek a halsoron. Attól függ, minek az átváltozása. Nem Dének szólítottam, Dé pedig felvonta a szemöldökét. Régebben azt hittem, csipesszel ritkítja a széleken, hogy ilyen legyen. Kecses. Dé feje a hang forrása felé fordult. Hámlott a szemöldöke, de még hozzá tartozott. A szájürege már csak félig. Egy foghíjon keresztül vezettek be valami kék csíkos csövet. Ahogy a lélegeztetőgép oxigént pumpált, mozgott a foghíj melletti fog. Dé felső ajkán lemezesre tört a nyálkahártya. Az éjjeliszekrény távolabbi sarkán négyzet alakúra vágott gézlapok. Az éjjeliszekrény nem az övé, az ágy alatt nincsen papucs. A felfúvódott has csak annyira tartozott Déhez, mint a lepedő, amin foltot hagyott a vére. Nem pirosat, barnát. Ha vizet kérnék a nővértől, megnedvesíthetném Dé száját egy gézdarabbal, de nem jó dolog más munkájába ártani magam. Rühellem, ha a vásárlók szavá te

szik, hogy tömegnyomor van az akváriumban. Közelebb hajoltam. Nem azt súgtam a fülébe, hogy Dé. Miközben fölfonta széleken elvékonyodó szemöldökét, csukva maradt a szeme. Vakon forgatta a fejét, ahogy napraforgó keresne fényt. Talán nem ismert meg, mivel úgy szólítottam, mamácska. Nem szándékosan, de nem is kicsúszott a számon. A kezét fogtam, hüvelykujjamat a hüvelykujja alá fűztem. Még a homlokán is hámlott a bőr, s mikor megsimogattam, korpás lett a kezem. Azt vártam, hogy jelet ad, de nem adott. A lábujján övé a seb, a foghíjban övé a kék csíkos cső, meg persze maga a foghíj. Vannak emberek, akik azért kapják a fizetésüket, hogy műanyag csövekre találjanak ki színes csíkokat, mert csíkkal szebb a cső, mint anélkül. Milyen szép a szemöldököd, súgtam. De az se lenne baj, ha csúnya volna. Hogy örülnél, ha látnád a matracot mozgató gombokat. Csak megnyomod, és fölemelkedik a lábad. Új a neved. Ha látnád, hogy éppen szemben veled egy óra van. Ma éjjel kell átállítania a nővérnek, aki copfos és fáradt.

Beestem a szekrénybe, s ha már így alakult, ott maradtam egy darabig. Dé rendet tartott a szekrényben, mióta egyedül élt. Addig volt trehány, amíg az erdőmérnökkel meg apámmal lakott. Fordítva. Hátral a téli cipők voltak, elöl az ősziék. Az első sort a halálfejes szandál zárta, Dé legkényelmesebb cipője. Dé azt mondta, csak közvetlen közletről látszik a minta. Az emberek pedig le vannak tojva. Nevettünk, ha fölvette, mert a nevetésnek nincs a jókedvhez köze. Le kellene térdelni, mondta, hogy lássák. Mindenki csinál valamit: aki halálfejet varr cipők orrára, egész más dolgokon bosszankodik, mint aki harcsafejet csapkod egy bárddal. Dé munkája az volt, hogy álmatlanságban szenvedő emberekkel beszélgessem, s mikor ő maga vonult szanatóriumba, azt mondogatta, akasztják a hóhért. Untam, hogy ezt mondja, napjában ötször. Véletlen egybeesés, hogy a halálfejes cipőt akkor vásárolta, mikor elhagyta az apám. Apám nem térdelt le, Nussdorfban élt. Évente háromszor küldött csomagot.

Kimásztam a fényre. Nem találtam hálóinget, elővettem egy lepedőt. Dé attól félt, hogy

tehetetlenül fog a piszkában feküdni. Hosszú haldoklásra készült, de ez rövid volt, és föl se tűnt, hogy az. Néha arra kért, hogy vegyek neki ásványvizet meg újságokat. A lepedő makulátlan volt, Dé sosem feküdt a piszkában. S ha mégis, a nővér megmosta mindenét, mikor nem voltam jelen. Vettem a



nővérnek bonbont meg kávéját, és sajnálkoztam a kialvatlanságán. Mikor azt hitte, nem látja senki, egy orvosi paraván mögött táncolt. Úgy válogatta szét a vékonyabb csöveket a vastagabbaktól, hogy közben a csípőjével táncolt, és a fejét billegette. A táncnak sincs a jókedvhez köze. Ha kórházba kerülne a nővér, ő is hóhér volna, akit akasztanak. Fél kézzel az ágyrácsba kapaszkodott, két kézre font copfja pedig a lapockáját verte.

Régebben undorodtam Détől. Most már mindegy, haltisztítás közben az ember sok mindent megszokik. Tulajdonképp mindent megszeretek, amibe beletörődöm. Dé társkeresőn hirdetett, hogy ne legyen egyedül. Az erdőmérnöknek, akit nem riasztott el a latin jelige, gigantikus bütykei voltak. Úgy mondtam, ordenáró. Nem lakott velünk, de hetente kétszer nálunk aludt. Órahosszat a dugóhúzó karjával játszott, és túl gyakran mondta, hogy szösmedék. Azt szerettem meg, hogy meg bírtam szokni. Tudtam, mi következik. Dé néha megmasszírozta az erdőmérnök gigantikus bütykeit. Mikor ő is elment, nem az erdőmérnök hiányzott, hanem hogy nincs mit megszoknom tovább. Ha jobban meggondolom, szeretem a lefolyó szörcsögését. Ha eldugul, a vágófabá állítom a bárdot, kötényembe törölöm a kezem, és miközben áthúszom fejemen a kötényt, a kislefőnök füle hallatára azt mondom: piacfelügyelő. De mintha csak magamban motyognék. A kislefőnök ilyenkor összecsapja a rendelési naplót, lecsúszik a magasított székről, fölteszi a kezét, mert esze ágában sincs hozzá érni. Ácsi. Már tárcsázza is a gondnokot. Akkor egykedvűen visszabújok a védőköténybe, amit persze tilos volna áthúzni a fejen, mert türelmesen meg kellene kötnöm a madzagokat. Minden szakmának megvan a maga tiltásai. Ami a türelmetlenséget táplálja. Mint mikor a gyalogosok ösvényt taposnak a gyepre, hogy elérjék a buszt. A kórboncnoki terem mellett tilos a dohányzás, Dének meg nem lett volna szabad elárulnia, hogy a sportklub portását kezelte. Az orvosok ugyanazzal a kézzel nyúltak az ételhorodóhoz, mint a kék erezetű csövekhez.

Fölhívtam a kislefőnököt, hogy szabadnapot kérjek. Úgy fogalmaztam, hogy meghalt az anyám. Ez új szó, mamácska. A legjobb, ha higgadtnak mutatja magát az ember. A kislefőnök azt ígérte, majd kiutaltat segélyt. Úgyis jön a karácsonyi roham, lesz miből. A bárdok a halhúsba csaptak. Nem is tudott róla, hogy beteg az anyám. Én pedig azt nem tudtam, hogy Dé sosem ritkította csipesszel a szemöldökét. Késő volt, már kimondtam. Nem helyénvaló erről a főnökömnek beszélni. Alig

két hete, hogy Dé felvilágosított. Sosem ritkította, magától ilyen. A kislefőnök nem említette az eldugult lefolyót. Ha egy munkahely megszűnik, előbb épp a bosszúságok nyomán támad úr. Hallani lehetett, ahogy a kislefőnök a száját rágja, foggal meg kézzel bonthatja a bőrt. Aztán elköszönt.

Fölállítottam a vasalódeszkát. Dé is csak akkor vasalt, ha rossz volt a lelkiismerete. Amíg az erdőmérnökkel zsinatolt. Kifeszítettem a kiválasztott lepedőt. Megvártam, hogy fölmelegedjen a vasaló. Van rá képességem, hogy tudjam, mire ne gondoljak, mielőtt eszembe jutna. Sistergett a fémtalp, mikor áthúztam a könnyecseppemen. Dé egyszer sírva fakadt, mert rákiabáltam. Az erdőmérnök szájugában pörköltszínűre színeződött néhány szál szakáll. Erre például nem gondoltam. Összehajtogattam a makulátlan lepedőt, belecsúszttam egy zacskóba, a zacskót pedig a marhabőr hátizsákomba tettem. Arra sem gondoltam, hogy a hátizsákot Détől kaptam a huszonötödik születésnapomon. Dé arra kért, írjak kívánságlistát, hogy meglepetés legyen az az egy, amit kiválaszt. Ha viszont a vízhatlan óra mellé csupa marhaságot írtam, akkor a meglepetés elmaradt. Ha látnád, hogy milyen szépen kivasaltam a lepedődet.

Cipőt húztam, és elindultam a kórházba. Egy órával volt kevesebb, mint tegnap ilyenkor. Leszálltam a végállomáson. Sötétedett. Ismertem a buszsofórt, az állomás büféjét meg a kancsal takarítót. Ők mind szemtanúi voltak, hogy az ötös kocsiállásnál tíz éves koromban letérdepeltetett egy rongy alak. Sokáig haragudtam rájuk, amiért látták, ahogyan térdelek. Ha kakaót öntök egy hosszú, vékony vizespohárba, akkor a kakaó hosszú és vékony. Ha viszont borospohárba öntöm a kakaót, a kakaó gömbölyded és kövér. Velem tulajdonképpen nem történt semmi rossz. Annak könnyebb, aki térdepel. Nem meséltem el Dének a pályaudvari esetet, mert megrémült volna. Dének a gyász volna ijesztő, nekem az átváltozása. Ha esik, az ötös kocsiállásnál ugyanott képződik tócsa, ahol annak idején térdepelnem kellett. Ha ma tízéves forma gyereket látnék imbolygó

részeg előtt, hátat fordítanék, hogy ne zavarjam a srácot. Van, amin nem lehet segíteni, van, amin igen.

Úgy ment minden, mint a karikacsapás. Nem kellett várnom sem a metróra, sem a buszra. A busz frissen festett kapaszkodórúdján éppen annyi hely maradt szabadon a sok rákulcsolódó kéz között, amennyi a maromnak kellett, hogy el ne essek. Ismertem a kórházhoz vezető út összes kátyúját. Idejében kitámasztottam magam, ha jött az úthiba. A virágosnál éppen annyi apróm volt, amennyibe a sárga rózsza került. Mamácska, a virágot nem neked viszem. A bejárat előtti munkagödrot át kellett ugranom, mert nem volt elkerítve. Később jutott eszembe, hogy kikerülhettem volna. Mintha a halottak körüli dolgokat nem emberek rendeznék el, hanem egy óriási mágnes.

Előfordul, hogy az ember elszámítja magát. A patológia ajtaja zárva volt. Az órára néztem, amin már otthon visszasodorgattam a mutatót. Hiába csöngettem, nem nyitottak ajtót, pedig cigarettaszag szivárgott a kulcslyukon. Semmi ok rá, hogy elromoljon a kedvem. Az alagsori kazánfolyosón átsétáltam a főépületbe, ahol Dé elszíneződött szíve tizennégy órája megállt. Esetleg tizenöt. A copfos nővér éjszakára volt beosztva. Nem ismerem a nevét. Az éjszakai műszak hatkor kezdődött. Fölgyalogoltam a negyedikre. Léteznek lépcsők, amiken tökéletesen vannak kimérve a fokok. Úgy mész rajta föl, mint ha emelne valami. Az én szívem nincs elszíneződve, és még ruganyos. Ha túl keskeny a lépcső, akkor kifáradsz.

A tejuveg ajtó előtt ketten várakoztak. Leültek, fölálltak, meghalt valakijük. A spenótzöld gomb, az alattomos kutyszem ugyanott. A tejuveg mögött élénk színű árnyak siettek át a folyosón, de ha a hordágy kereke csámpán futott, az már egyes-egyedül az ő bajuk. Lehet szeretni ezt a hangot is, sőt semmi mást. A jó kevésbé jó, ha benne vagyok. Ahogy a virágáros tanította, fejjel lefelé fordítottam a rózsát. Nem csöngettem, várakoztam. Megy ez. Mamácska, én udvarolok. Nem mintha ne lettem volna még nővel. A halbontóban a fiúknak vannak lánytestvéreik, akik lati-

nul csupán annyit tudnak, hogy pesszáríum. De ez nem baj. Cito pede labitur aetes: az erdőmérnök erre a jelígre jelentkezett, hogy Dével zsinatoljon.

Nyílt a személyzeti lift ajtaja. Nem mondom, hogy nem izgultam, de nem hullottam ki egy lyukon. Ott állt előttem a copfos nővér, aki már talált a rosszkedvhez ürügyet, mert a kabátja fölhajtott gallérjával vakarta magát. Vagy csak rossz szokás. Egyik varkocsa a kapucniban pihent. Épp akkor szólították a várakozókat. Egyedül maradtunk a folyosón. A nővérnek eszébe juthatott, hogy aki éjjel meghalt, az anyám. A legjobb, ha zavarodottnak mutatja magát az ember. A kezét nyújtotta felém, hogy részvétét nyilvánítsa, de én előkaptam a virágszálat a takarásból. Aztán már nem is kellett mondani semmit. A nővér felhagyott az arca dörzsölésével, és meglepetten vont a szemöldökét. Másképp, mint Dé. Sosem csipkedte, szégyelltem magam. Kérdeztem a nővér nevét, közben nyújtottam a kezem. Megszoknám azt is, ha haldoklókat kellene tisztába tennem. Nem értette, mit nevetek. Lengyel az apja, magyarázta. A családnévemben alig volt magánhangzó. Azt mondta, gyufaszálat kell a virágszárba nyomni, hogy soká friss maradjon. A nővér előtt nem szégyellném, ha véres a kötényem. Dé szemöldöke egy ugrás közben meglőtt őzre hasonlított. A kakaó, mamácska.

